

Рис. 1. Система забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств [3]

Отже, особливу увагу необхідно приділяти дослідженню основних форм фінансового забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств: державному фінансуванню; фінансуванню за рахунок позикових коштів; фінансуванню за рахунок власних фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.

Література

1. Носова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 1 (2). – С. 120-124
2. Капітан І.Б. Формування структури інноваційного потенціалу підприємств і управління його розвитком // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 12 (66). – С. 130
3. Гріщенко І.В. Теоретико-методологічні основи інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 142-145
4. Покатаєва К.П. Теоретичні основи визначення категорій "інвестиційний потенціал" та "інвестиційна привабливість" // Научно-технический сборник : Коммунальное хозяйство городов. Серия: Технические науки. – 2007. – Вып. 75. – С. 264.

УДК 330.1

СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Гріщенко І.В. – викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Денисюк О.М. – д.е.н., професор

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Застосування сукупності методів проведеного теоретико-методологічного дослідження щодо реалізації інвестиційно-інноваційної діяльності та побудови системи її фінансового забезпечення сформулюють основні напрями розв'язання виявлених у цій сфері проблемних питань.

Збільшення ролі інвестиційно-інноваційної складової в діяльності підприємств

спонукає багато вітчизняних і закордонних вчених приділяти істотну увагу актуальним проблемам аналізу управління інвестиційно-інноваційною активністю. Вагомий внесок в дослідженні питань, що пов'язані з вивченням ролі інвестиційно-інноваційної активності в забезпеченні стратегічної рівноваги і конкурентної переваги підприємств, внесли наступні вчені-економісти: І. Ансофф, А. Вода

чек, Л.М. Гохберг, С.Д. Ільєнкова, Л.Г. Кудінов, Бі. Санто, Р.А. Фатхутдінов та ін. В науковій літературі також визначені концептуальні підходи до формування інвестиційно-інноваційної політики. Розробки підходів належать В.М. Анипіну, С.Ю. Глазьеву, Н.М. Іванову, Д.І. Кокуріну, А.Г. Круглікову, В.А. Колоколову, Ю.П. Морозову, Ю.В. Яковцу, А.Г. Фонотову. Питанням венчурного фінансування присвячені дослідження А.М. Балабана, М. Бунчука, А. Власова, П.В. Гулькина, А.А. Дагаєва, Д. Міллера, П.П. Пилипенко, Н.М. Фонштейна. Теоретичні і методологічні аспекти інвестиційно-інноваційної активності суб'єктів національної економіки розроблені у працях В.Н. Гуніна, П.Н. Завліна, А.К. Казанцева, Л.Е. Мінделі, Ю.П. Морозова, Л.Н. Огольовой і ін. Серед праць зарубіжних авторів можна виділити роботи Р. Мінцберга, Д. Норткотта, Й. Шумпетера, Д. Хана.

Інвестиційно-інноваційний потенціал підприємства складається з сукупності певних чинників (науково-технічних, технологічних, кадрових, фінансових), рівень розвитку яких визначає ступінь готовності підприємства до залучення інвестиційних коштів у перспективні інноваційні проекти, в межах обраної стратегії за умов динамічного зовнішнього середовища.

Метою формування та оцінки інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства є визначення ступеня готовності підприємства до реалізації інвестиційних та інноваційних цілей. Формування та оцінку інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства доцільно здійснювати за окремими його складовими з метою виявлення переваг і вад у системі функціонування підприємства. На цьому етапі процесу формування та оцінки також здійснюють попередній розрахунок економічної ефективності реалізації інноваційно-інвестиційного проекту.

На основі дослідження основних підходів до оцінки інноваційного інвестиційного та стратегічного потенціалу, можна сформувати його структурну модель, використання якої дасть змогу спростити процес стратегічного аналізу інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства (табл. 1). Наведена модель є умовною, вибір

показників і параметрів оцінки кожного із структурних частин залежить від цілей і обсягів інвестиційно-інноваційної діяльності, виду інновацій, які запроваджуються тощо [2, 3, 4].

Усі вищезазначені складники інвестиційно-інноваційного потенціалу тісно взаємопов'язані між собою, тому одним з важливих завдань є визначення переваг і вад діяльності підприємства, формування оптимальної структури виробництва з метою досягнення синергійного ефекту на шляху реалізації стратегічної мети.

Головним завданням держави, за умов ринкової економіки, є створення такого інституційного середовища, яке б максимально сприяло розвитку інноваційної діяльності підприємств, але не слід недооцінювати роль самих підприємств у формуванні мотиваційного механізму інноваційної діяльності. Кожне підприємство, залежно від розмірів і форм власності, обирає власний напрямок руху [3, 4].

Специфіка вибору цілей цих підприємств пов'язана з їх структурою власності. Тобто спостерігається неузгодженість формальної і реальної структури власності [3, 4].

Потрібно враховувати, що особливості мотиваційного механізму на підприємствах в основному визначаються його сьогодишнім станом. На сьогоднішній день характерною особливістю підприємств виступає рентоорієнтована поведінка їх менеджерів, яка полягає в максимізації власних доходів всупереч ефективності керованого ними підприємства. Така поведінка менеджменту найбільше поширена на підприємствах державної форми власності і відкритих акціонерних товариствах (це ж стосується і закритих акціонерних товариств), на деяких з них власник одночасно є і керівником. Таким чином, вийти з даної ситуації підприємства можуть двома шляхами:

1. Створення або посилення впливу відповідних економічних та політичних інститутів, які необхідні для здійснення ефективного контролю над діяльністю вищого менеджменту підприємств. Зокрема, підвищення рівня доходів менеджменту найбільших державних підприємств. Оскільки спостерігається тенденція

переманювання кращих кадрів держпідприємств у приватний сектор.

2. Перегляд результатів приватизації. Тобто, вибір із усіх приватизованих підприємств тієї групи, яка дійсно потребує націоналізації або реприватизації. В результаті проведення цих заходів у підприємств має з'явитися "ефективний" власник.

Отже, менеджмент (вищої, середньої та нижчої ланки) таких підприємств знаходиться під постійним контролюючим впливом з боку інституційного середовища держави, яке змушує менеджмент швидко і ефективно реагувати на його зміни, а також під постійним наглядом та контролем власників підприємства.

Таблиця 1

Структурна модель інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства в контексті стратегічного підходу

Чинники	Структурні елементи	Сукупність показників
Інвестиційний потенціал	Власні кошти	Кошти, що постійно перебувають у розпорядженні підприємства й формуються за рахунок власних ресурсів
	Бюджетні кошти	Кошти, які виділяються з державного бюджету на виконання цілеспрямованих бюджетних програм
	Кредитні ресурси	Фінансові ресурси, які тимчасово перебувають у розпорядженні підприємств, на тимчасові чи сезонні потреби, а також потреби, які мають циклічний характер
	Іноземні інвестиції	Капіталовкладення іноземними підприємствами, які забезпечують контроль над об'єктом розміщення капіталу з метою отриманні прибутку
Інноваційний потенціал	Ресурсний потенціал	Сукупність потрібних для розроблення та запровадження нововведень фінансових, кадрових, матеріальних, технічних, інформаційних та енергетичних ресурсів
	Кадровий потенціал	Професійно-кваліфікаційна структура персоналу організації, можливості підприємства щодо розвитку та навчання персоналу, а також залучення експертів з інших підприємств
	Інтелектуальний потенціал	Сучасні досягнення та перспективні можливості персоналу підприємства створювати та впроваджувати інновації
	Управлінський потенціал	Наявність на підприємстві досвіду ефективного управління та сприйнятливості керівництва до інновацій, та впровадження і реалізація стратегічної концепції управління підприємством
	Виробничий потенціал	Сукупність виробничих чинників, які можна використати і пристосувати до експлуатації в процесі реалізації інвестиційно-інноваційного проекту
	Інформаційний потенціал	Сукупність інформаційних систем та зв'язків, а також засобів збирання, передання та аналізу інформації, здатних забезпечити керівників повною, своєчасною та достовірною інформацією, потрібною для прийняття ефективних інвестиційних рішень
	Комунікаційний потенціал	Наявність розвиненої системи надійних зв'язків з партнерами, постачальниками ресурсів, каналами розподілу і збуту продукції

Література

1. Носова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 1 (2). – С. 120-124
2. Капітан І.Б. Формування структури інноваційного потенціалу підприємств і управління його розвитком // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 12 (66). – С. 130
3. Гріщенко І.В. Теоретико-методологічні основи інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 142-145
4. Покатаєва К.П. Теоретичні основи визначення категорій "інвестиційний потенціал" та "інвестиційна привабливість" // Научно-технический сборник : Коммунальное хозяйство городов. Серия: Технические науки. – 2007. – Вып. 75. – С. 264.